

Opinnäytetyö AMK

Toimintaterapian koulutusohjelma

2021

Kiviniemi Niina, Nousiainen Noora

Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä

– ICF lasten kuntoutuksessa

Opinnäytetyö AMK Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Toimintaterapian koulutusohjelma

2021 | 41 sivua

Kiviniemi Niina & Nousiainen Noora

Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä

- ICF lasten kuntoutuksessa

ICF Lasten kuntoutuksessa on Kelan rahoittama kehittämishanke, jonka tarkoituksena on saada ICF-viitekehys (International Classification of Functioning, Disability and Health) käyttöön moniammatillisesti lasten toimintakykyä arvioitaessa. Hankkeen tavoitteena on tuottaa työkaluja ICF toimintakykyluokitusta hyödyntäen tiedon keräämiseen, tiedon siirtämiseen sekä tavoitteiden laatimiseen lapsen kuntoutusprosessissa.

ICF Lasten kuntoutuksessa -hankkeessa on laadittu lomake varhaiskasvatuksen henkilöstölle, jonka avulla he kuvaavat havaintoja lapsen toimintakyvystä. Opinnäytetyö on kehittämistyö, jossa on tuotettu videomuotoinen perehdytysmateriaali Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomakkeen täyttämiseen ICF:n mukaisesti. Perehdytysmateriaali koostuu kuudesta videosta. Videot ovat johdanto, osallistuminen, suoritukset/taidot, kehon toiminnot, ympäristötekijät sekä toimintakykyprofiili. Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomakkeen video-ohjeistus auttaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä täyttämään lomaketta yhtenäisesti ICF-käsitteiden mukaisesti. Lomakkeen täyttämisen jälkeen lomake käydään läpi huoltajan kanssa ja lähetetään neuvolaan.

Varhaiskasvatuksessa tehdään varhaiskasvatuslain mukaisesti yhteistyötä moniammatillisesti neuvolan sekä muiden sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoiden kanssa. Varhaiskasvatuksen henkilökunnalla on mahdollisuus seurata lapsen toimintakykyä, kehitystä ja osallisuutta lapsen omassa elinympäristössään. Varhaiskasvatuksen, neuvoloiden ja moniammatillisten kuntoutusryhmien tavoitteena on perhelähtöinen moniammatillinen toiminta. ICF:n luomat yhteiset käsitteet, määritelmät sekä yhteiset toimintaa ohjaavat periaatteet antavat mahdollisuuden yhteisesti jaetulle tulkinnalle lapsen kuntoutustoiminnassa.

Perehdytysmateriaalista saatu hyöty nähdään vasta myöhemmässä vaiheessa, kunhan se on saatu varhaiskasvatuksen henkilöstön käyttöön. Mikäli materiaali todetaan tarkoituksenmukaiseksi, se tulee säästämään henkilöstöresursseja, sillä henkilökuntaa ei tarvitse perehdyttää niin laajasti lomakkeen käyttöön. Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen, sillä Kela edellyttää ICF toimintakykyluokituksen käyttöä kuntoutuksessa. Lisäksi ICF:n jalkauttaminen muihin, kuin kuntoutuksen ammattiryhmiin lisää tiedon saatavuutta yksilön toimintakyvystä yhteisen kielen avulla.

Asiasanat:

ICF, toimintakyky, varhaiskasvatus, moniammatillisuus.

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Occupational Therapy Degree Program

2021 | 41 pages

Kiviniemi Niina & Nousiainen Noora

Observations of a child's development in early childhood education

- ICF in child rehabilitation

ICF in child rehabilitation is a Kela funded development program with the intention of putting together a frame of reference for ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health), which could be used to determine occupational performance levels in children. The purpose of the program is to create tools by utilizing ICF classifications to gather information, transfer data, and create goals in child rehabilitation.

The purpose of this thesis was to create a series of videos which instruct how to fill in the Observations of a child's development form according to ICF instructions. A series of video instructions have been created for this thesis, which instruct how to fill in the Observations of a child's development form according to ICF instructions. The series is made up of a total of six videos. These videos are: introduction, involvement, activities and participation, body functions, and performance profile. The video instructions help professionals fill in the form correctly. After the form has been filled in it will be discussed with a legal guardian and forwarded to a maternity and child-health clinic.

In accordance with early childhood education laws, early childhood education will include co-operation with multiprofessional child-health clinic staff and other social and health professionals. The professionals have the possibility to follow a child's occupational performance, growth, and participation in their natural environment. The goal of these early childhood education, child-health clinic, and multiprofessional groups is to form a multidisciplinary and family oriented operation. ICF has created shared concepts, definitions, and principles to give the opportunity to have a shared interpretation of a child's rehabilitation.

The benefits of this introductory material can only be seen later on in the program, after early childhood education personnel can be utilized. If the material is determined to be useful it will save resources, as fewer people are required to educate on the proper usage of the form. The subject is topical as Kela requires the use of ICF performance classification in rehabilitation. In addition the use of ICF in other professions, not related to rehabilitation, increases the amount of information available regarding a person's performance in a more widely understood form.

Keywords:

ICF, occupational performance, early childhood education, multiprofessional.

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Kehittämistyön lähtökohdat	8
2.1 Toimintaympäristö	8
2.2 Tarve ja tarkoitus	8
3 Varhaiskasvatus ja kuntoutus	10
3.1 Varhaiskasvatus	10
3.2 Moniammatillisuus varhaiskasvatuksessa	11
3.3 Lapsen kuntoutus	12
4 ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health)	14
4.1 Osallistuminen	16
4.2 Suoritukset	17
4.3 Ruumin/kehon toiminnot	20
4.4 Ympäristötekijät	22
5 Videoiden käyttö opetuksessa	26
6 Kehittämistyön prosessi	28
6.1 Kehittämistyön menetelmä	28
6.2 Suunnitteluvaihe	29
6.3 Toteutus	30
6.4 Tuotos	31
6.5 Arviointi ja päätös	33
7 Luotettavuus ja eettisyys	36
8 Pohdinta	38
Lähteet	41

Liitteet

Liite 1. Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä

Liite 2. Saatekirje

Liite 3. Kysymykset varhaiskasvatuksen erityisopettajille

Liite 4. Tiedote varhaiskasvatushenkilöstölle perehdytysmateriaalista

Kuvat

Kuva 1. ICF luokituksen hierarkkinen rakenne ja koodit (THL 2020b).	14
Kuva 2. Osallistumisen asteikko (World Health Organization 2001, 124).	16
Kuva 3. Suorituksen asteikko (World Health Organization 2001, 124).	17
Kuva 4. Ruumin/kehon toimintojen asteikko (World Health Organization 2001, 47).	20
Kuva 5. Ympäristötekijöiden negatiivinen ja positiivinen asteikko (World Health Organization 2001, 170).	22
Kuva 6. Kehittämistoiminnan konstruktivistinen malli (Salonen ym. 2017, 54).	28
Kuva 7. Esimerkki visuaalisesta muodosta Suoritukset ja taidot -videosta.	32
Kuva 8. Toimintakykytarkenne.	33
Kuva 9. Ympäristötekijöiden negatiivinen ja positiivinen asteikko.	33

1 Johdanto

ICF Lasten kuntoutuksessa on Kelan rahoittama kehittämishanke, jonka tarkoituksena on saada ICF-viitekehys (International Classification of Functioning, Disability and Health) käyttöön moniammatillisesti lasten toimintakykyä arvioitaessa. Hankkeen tavoitteena on tuottaa työkaluja ICF toimintakykyluokitusta hyödyntäen tiedonkeräämiseen, tiedonsiirtämiseen sekä tavoitteiden laatimiseen lapsen kuntoutusprosessissa. (Tigerstedt, Paavilainen & Lindevall 2020, 4.) Kelan suosituksen mukaisesti ICF toimintakykyluokitusta tulisi käyttää kuntoutusta suunniteltaessa, tavoitteita aseteltaessa sekä vaikuttavuutta arvioitaessa. ICF:n vahvuutena on sen hyödynnettävyys eri ammattiryhmien välillä. (Paltamaa & Perttilä 2015, 4,7.)

ICF Lasten kuntoutuksessa -hankkeessa on laadittu Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomake (liite 1) varhaiskasvatuksen henkilöstölle, jonka avulla he kuvaavat havaintoja lapsen toimintakyvystä. Hankkeen edetessä on ilmennyt tarvetta koulutuspaketille, johon uudet työntekijät voivat itsenäisesti perehtyä. Myös ICF:n termien avaaminen on koettu tarpeelliseksi. (Tigerstedt ym. 2020, 23.)

Opinnäytetyö on kehittämistyö, jonka teoreettisena lähtökohtana käytetään ICF toimintakykyluokitusta. Kehittämistyössä on avattu niitä ICF -käsitteitä, jotka ovat Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomakkeessa. Lisäksi kehittämistyössä hyödynnetään teoreettista näkökulmaa varhaiskasvatuksesta, moniammatillisuudesta varhaiskasvatuksessa sekä kuntoutuksen näkökulmasta perehdytysmateriaalin tukena.

Kehittämistyönä on tuotettu videomuotoinen perehdytysmateriaali Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomakkeen täyttämiseen ICF:n mukaisesti. Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomakkeen video-ohjeistus auttaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä täyttämään lomaketta yhtenäisesti ICF-käsitteiden mukaisesti. Perehdytysmateriaalia

voidaan hyödyntää henkilöstön perehdyttämiseen ja käsitteitä avaavaan videomateriaaliin voi tarvittaessa palata myöhemmin.

Yhteinen kieli hyödyntää moniammatillista yhteistyötä lapsen kehityksen ja mahdollisen kuntoutuksen seurannassa. Varhaiskasvatuksesta saatava monipuolinen tieto lapsen toiminnasta arjen toimintaympäristössä antaa laajemman kuvan vanhempien ja muiden ammattihenkilöiden havaintojen tueksi toimintakykyä arvioitaessa. Kehittämistyössä on vaikuttanut toimintaterapeuttinen näkökulma, sillä lasten kuntoutuksessa on ensiarvoisen tärkeää varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja toimintaterapeutin yhteistyö lapsen toimintakyvyn ymmärtämisessä ja tukemisessa.

2 Kehittämistyön lähtökohdat

2.1 Toimintaympäristö

ICF Lasten kuntoutuksessa on Kelan rahoittama kehittämishanke, jonka tarkoituksena on saada ICF-viitekehys (International Classification of Functioning, Disability and Health) käyttöön moniammatillisesti perusterveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen väliseen yhteistyöhön. Kansainvälistä toimintakykyluokitusta hyödyntäen halutaan tuottaa työkaluja lapsen toimintakyvyn tiedonkeräämisessä, tiedonsiirrossa sekä mahdollisen kuntoutusprosessin tavoitteita laatiessa. Kehittämishankkeeseen kuuluu Kelan lisäksi Turun Ammattikorkeakoulu, Turun Yliopisto sekä Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiristä kuusi perusterveydenhuollon aluetta. Kehittämishankkeessa on mukana Kaarinan terveystalvelut ja varhaiskasvatus, Raision ja Ruskon terveystalvelut ja varhaiskasvatus, Peruskuntayhtymä Akselin (Masku, Mynämäki, Nousiainen) terveystalvelut ja varhaiskasvatus, Naantalın terveystalvelut ja varhaiskasvatus, Paimio-Sauvon terveystalvelut sekä Liedon terveystalvelut ja varhaiskasvatus. (Tigerstedt ym. 2020, 4, 8.)

Opinnäytetyön toimintaympäristö keskittyy varhaiskasvatukseen, sillä opinnäytetyön tuotos tulee käytettäväksi varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Myöhemmässä vaiheessa tuotostamme voi hyödyntää myös muut, kuin hankkeen varhaiskasvatushenkilöstö.

2.2 Tarve ja tarkoitus

ICF lasten kuntoutuksessa -hankkeessa on laadittu Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomake, joka on suunnattu sekä päiväkotiryhmille että perhepäivähoitajille. Ryhmästä vastaava varhaiskasvatushenkilöstö havainnoi yhteistyössä lapsen toimintakykyä. Lomakkeen täyttämisen jälkeen lomake käydään läpi vanhempien kanssa ja

lähetetään neuvolaan vanhempien allekirjoituksen jälkeen. (Tigerstedt ym. 2020, 21.)

Hankkeeseen osallistuneiden varhaiskasvatuksen henkilöstön palautteiden mukaan ICF-käsitteistö on hyväksi eri ammattiryhmien kommunikoinnin välineenä. Hankkeen varhaiskasvatuksen työpajoissa on ilmennyt haaste, että kaikille ei ole tarjolla samanlaista perehdytystä materiaaleihin sekä ICF-käsitteistö on monille vieras ja vaatii käsitteistön avaamista. (Tigerstedt ym. 2020, 23.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tuoda hankkeen alueiden varhaiskasvatuksen käyttöön perehdytysmateriaalia Varhaiskasvatuksen havaintoja lasten toimintakyvystä -lomakkeen täyttöön ICF-käsitteistöä hyödyntäen. Toimeksiantajan toiveena on laatia multimedia-aineisto, jonka avulla varhaiskasvatuksen henkilöstö voi itsenäisesti perehtyä Varhaiskasvatuksen havaintoja lasten toimintakyvystä -lomakkeen täyttämiseen. Opinnäytetyönä on laadittu videomuotoinen perehdytysmateriaali, jonka tavoitteena on selkeyttää Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomakkeen edellyttämää ICF-terminologiaa.

3 Varhaiskasvatus ja kuntoutus

3.1 Varhaiskasvatus

Suomessa jokaisen kunnan velvollisuutena on järjestää varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatusta tulee järjestää päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai avoimessa varhaiskasvatustoiminnassa. Suomen perustuslaki, varhaiskasvatuslaki, varhaiskasvatuksesta annetun asetuksen ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet määrittävät varhaiskasvatuksen järjestämisestä. (Opetushallitus 2019 14,15.)

Varhaiskasvatuksessa on tavoitteena tukea lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, oppimista, terveyttä ja hyvinvointia terveellisessä sekä turvallisessa varhaiskasvatusympäristössä. Toiminta varhaiskasvatuksessa on pedagogisesti suunniteltua, ohjattua, toteutettua sekä toiminnan arviointia ja kehittämistä. Varhaiskasvatuksen vastuulla on tiedottaa lapsen huoltajia toiminnan tavoitteista sekä huoltajilla on mahdollisuus ottaa osaa suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Varhaiskasvatushenkilöstön ja vanhempien välinen yhteistyö muodostaa kasvatuskumppanuuden. (Opetushallitus 2019, 14, 16, 18.)

Varhaiskasvatus toimii lapsen oppimisympäristönä ja sen tulee olla kehittävä, oppimista edistävä, turvallinen sekä lapsen ikä ja kehitys huomioiden. Oppimisympäristön tulee mahdollistaa mielekäs sekä monipuolinen toiminta ottaen huomioon mahdollisuuden leikkiin, liikkumiseen ja lepoon, sillä lapsi tutkii ympäristöään kehollaan ja aisteillaan. (Opetushallitus 2019, 16, 31, 33.)

Varhaiskasvatuksessa laaditaan jokaiselle lapselle oma varhaiskasvatussuunnitelma lapsen aloitettua varhaiskasvatuksessa, johon kirjataan tavoitteita, jotka huomioidaan lapsiryhmän toiminnan suunnittelussa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma tarkennetaan vähintään kerran vuodessa tarpeiden mukaan. Tarvittaessa lapsen varhaiskasvatussuunnitelman kirjaamiseen osallistuvat varhaiskasvatuksen erityisopettaja tai muut

asiantuntijatahot, jotka tukevat lapsen kehitystä ja oppimista. (Opetushallitus 2019, 10.)

Varhaiskasvatuksessa on käytössä työmenetelmänä pedagoginen dokumentointi, jota käytetään suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioimisessa. Dokumentoinnin tavoitteena on oppia tuntemaan lapset yksilöinä ja olemaan tietoisia lasten sekä henkilöstön vuorovaikutussuhteista. Pedagogista dokumentointia käytetään lapsen kehityksen ja oppimisen seurannassa sekä hyödynnetään saatuja tietoja lapsilähtöisen toiminnan suunnittelussa heidän kiinnostuksiin ja tarpeitaan vastaavaksi. (Opetushallitus 2019, 37.)

3.2 Moniammatillisuus varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksessa tehdään varhaiskasvatuslain mukaan yhteistyötä moniammatillisesti neuvolan sekä muiden sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoiden kanssa. Varhaiskasvatuksen tekemä arvio on osa lapsen kokonaiskuvan arviointia sekä tuen tarpeen aikaista tunnistamista. Yhteistyö korostuu, jos herää huoli lapsen kehityksestä ja hyvinvoinnista. Sosiaali- ja terveysalan asiantuntijat, kuten toimintaterapeutti, fysioterapeutti ja puheterapeutti ovat mukana lapsen tuen suunnittelussa, toteutuksessa sekä arvioinnissa. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018; Opetushallitus 2019, 35, 54.)

Lastenneuvolan tehtävänä on seurata ja kehittää alle kouluikäisen lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kasvua ja kehitystä. Lastenneuvolan tulee myös tukea vanhemmuutta ottaen huomioon turvallinen ja hyvä huolenpito lapsesta sekä parisuhteen hoitamisesta. Olennaista on havaita lapsen erityisen tuen tarpeet mahdollisimman varhain, jotta saadaan järjestettyä sopiva tuki ja apu. (THL 2020c.)

Lastenneuvolassa on kolme laajempaa terveystarkastusta, joissa arvioidaan lapsen kehitystä, terveydentilaa sekä hyvinvointia. Monipuolinen tieto on keskeistä lapsen toimintakyvyn arvioinnissa. Neuvola hyödyntää lapsen, vanhempien ja varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen arjen suoriutumista. Laajaan terveystarkastukseen kuuluu varhaiskasvatushenkilöstön arvio lapsen

toiminnasta päivähoitossa, johon huoltajalta tulee saada kirjallinen suostumus. Alle kouluikäisen tuen tarve tulee tunnistaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta tarpeen mukaista tukea voidaan järjestää nopeasti. (STM 2020a, 26; THL 2020c.)

Varhaiskasvatuksen, neuvoloiden ja moniammatillisten kuntoutusryhmien tavoitteena on perhelähtöinen moniammatillinen toiminta. Keskeistä on perheen osallisuus ja kumppanuus ammattihenkilöiden kanssa sekä tukea tarvitsevan lapsen kuntoutuksen integroituminen lapsen arjen toimintaympäristöön. ICF:n luomat yhteiset käsitteet, määritelmät sekä yhteiset toimintaa ohjaavat periaatteet antavat mahdollisuuden yhteisesti jaetulle tulkinnalle lapsen kuntoutustoiminnassa. (Tigerstedt ym. 2020, 5.)

3.3 Lapsen kuntoutus

Kuntoutus on prosessi, jossa kuntoutuja pyrkii suunnitelmallisesti ammattilaisten tuella ylläpitämään ja edistämään toimintakykyään, itsenäistä selviytymistään sekä osallistumismahdollisuuksiaan. Kuntoutuminen perustuu kuntoutujan tarpeisiin ja tavoitteisiin, jossa merkityksellistä on kuntoutujan oma aktiivisuus, osallisuus sekä toimintaympäristö. Kuntoutuksen uudistamiskomitean mukaan kuntoutuksen on toteuduttava lapsen arjessa, perheen elinympäristössä sekä varhaiskasvatuksessa. (STM 2020a, 42–43; STM b n. d.)

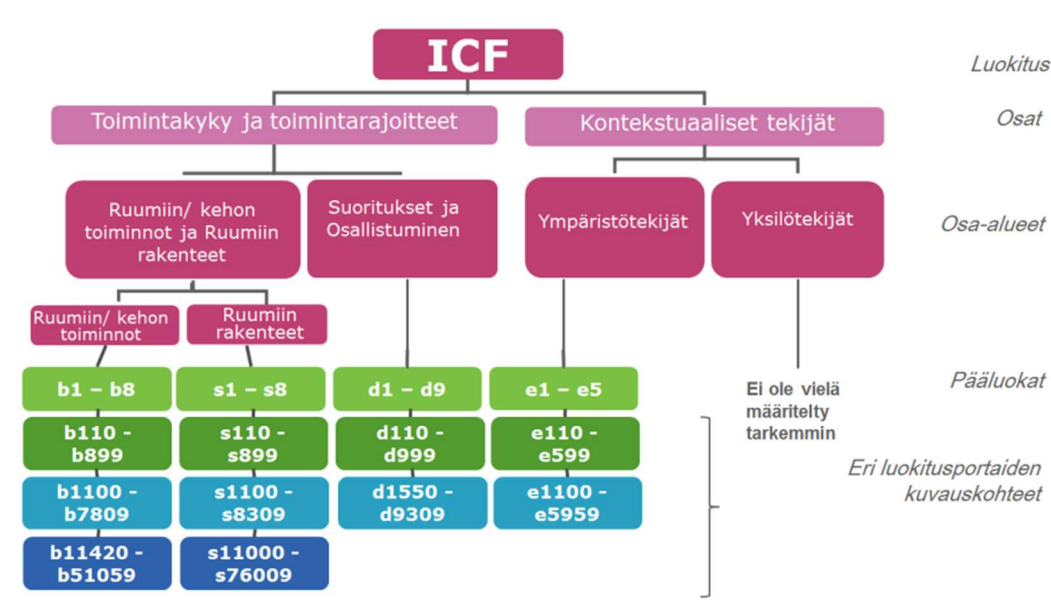
Lapsen kasvua ja kehitystä seurataan varhaiskasvatuksen lisäksi neuvolan määrääaikaisissa terveystarkastuksissa strukturoitujen arviointi- ja seulontamenetelmien avulla, jossa hyödynnetään huoltajien ja varhaiskasvatuksen antamia tietoja monipuolisen toimintakyvyn kuvauksen saamiseksi. Tarvittaessa laajempaan toimintakyvyn arviointiin osallistuu monialaisesti ammattilaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Mikäli lapsi tarvitsee kuntoutusta, määritellään vastuutaho, joka koostaa monialaisen tiedon yhteen. Tiedon kulun onnistuminen arjen toimijoiden sekä sosiaali- ja terveydenhuollon eri organisaatioiden kesken on merkittävää. (STM 2020a, 26.)

Vahva ammattitaito, toimiva yhteistyö moniammatillisesti sekä lapsen ja hänen perheensä kesken ovat edellytys, jotta kuntoutustarve tunnistetaan ajallaan. Kuntoutuksen aloittamisessa on edellytyksenä yhteistyö lapsen, omaisten sekä moniammatillisen työryhmän välillä. Laaja-alaisessa toimintakyvyn arvioinnissa voidaan käyttää ICF-viitekehystä, jolloin huomioidaan lapsen elämäntilanne, arkiympäristö sekä muut ympäristötekijät. Arviointia toteutettaessa käytetään standardoituja arviointimenetelmiä, havainnointia sekä haastattelua. (STM 2020a, 26, 31.)

Kuntoutus perustuu yhdessä sovittuihin, lapselle merkityksellisiin tavoitteisiin, jotka ovat lyhyen sekä pitkän aikavälin tavoitteita. Selkeät tavoitteet vaikuttavat kuntoutustoimenpiteisiin sekä niiden avulla voidaan mitata kuntoutuksen vaikuttavuutta. Tavoitteita aseteltaessa on tärkeää, että tavoitteet ovat myös lapselle itselleen tärkeitä. Perusedellytyksenä kuntoutumisen onnistumiselle on lapsen motivoituminen ja sitoutuminen. Lapsen motivaatio voi vaihdella päivittäin, jonka vuoksi aikuisten on tuettava lapsen uskoa omaan kykyihinkin ja että tavoitteet ovat saavutettavissa. Myös vanhempien sitoutuneisuus on olennaista, jotta kuntoutuminen olisi osa lapsen arkea. (Autti-Rämö 2014, 210–212.)

4 ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health)

ICF on kansainvälinen toimintakykyluokitus, jonka avulla kuvataan sairauden tai vamman vaikutuksia ihmisen elämässä. ICF:n mukaan toimintakyky koostuu terveydentilan, yksilön sekä ympäristön yhteisvaikutuksesta. ICF pyrkii avaamaan toimintakykyä laajasti ja tarjoaa yhdenmukaisen kielen ammattiryhmien välille. ICF on osa WHO:n luokitusperhettä, johon kuuluu myös ICD-tautiluokitus. (THL 2020a.)

Kuva 1. ICF luokituksen hierarkkinen rakenne ja koodit (THL 2020b).

ICF-luokitus rakentuu hierarkkisesti, jolloin luokituksen haaroja tarkasteltaessa alaspäin, päästään yleisestä luokituksesta yhä spesifimpään tietoon toimintakykyyn liittyen. ICF koostuu kahdesta osasta, jonka ensimmäisessä osassa kuvataan toimintakykyä ja toimintarajoitteita. Tämä osio sisältää ruumiin/kehon toiminnot ja rakenteet. Sekä kehon toimintoissa, että rakenteissa on kahdeksan pääluokkaa, jotka vastaavat toisiaan. Nämä kuvaavat fysiologisia tai psykologisia toimintoja elinjärjestelmissä tai kehon/ruumiin anatomiaa. Suorituksen ja osallistumisen osiot koostuvat yhdeksästä pääluokasta, jotka koostuvat kaikista elämän alueista. Toisessa osiossa kuvataan kontekstuaalisia

tekijöitä, jotka koostuvat ympäristö- ja yksilötekijöistä. Ympäristötekijät sisältävät viisi aihealuetta, jotka sisältävät ihmisen fyysisen, sosiaalisen ja asenneympäristön. Yksilötekijöitä ei ole luokiteltu sosiaalisen ja kulttuurisen vaihtelun takia, mutta niihin sisältyy muun muassa ikä, sukupuoli, koulutus ja elämäntyyli. (THL 2020b.)

Opinnäytetyön raportissa tuodaan esiin ne ICF-koodit, jotka sisältyvät Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomakkeeseen. ICF-koodit eivät ole monille kohderyhmän henkilöille tuttuja, eikä niitä voi perehdytysmateriaalien videoissa käsitellä täydessä laajuudessaan. Raportin avulla lomakkeessa käytettävien koodien selitykset löytyvät vaivattomasti samasta paikasta.

Kehon toiminnot kuvataan luokituksessa kirjaimella b. Kehon toimintoihin kuuluu mielentoiminnot, aistitoiminnot ja kipu, ääni- ja puhetoiminnot, sydän ja verenkierto-, veri-, immuuni- ja hengitysjärjestelmän toiminnot, ruuansulatus-, aineenvaihdunta- ja umpieritys järjestelmän toiminnot, virtsa-, sukuelin- ja suvunjakamisjärjestelmän toiminnot, tuki- ja liikuntaelimitykseen ja liikkeisiin liittyvät toiminnot sekä ihon ja ihoon liittyvien rakenteiden toiminnot. (THL 2020b.)

Suoritukset ja osallistuminen kuvataan luokituksessa kirjaimella d ja se koostuu yhdeksästä pääluokasta. Pääluokat kattavat elämän eri osa-alueet, jotka ovat oppiminen ja tiedon soveltaminen, yleisluontoiset tehtävät ja vaateet, kommunikointi, liikkuminen, itsestä huolehtiminen, kotielämä, henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet, keskeiset elämänalueet sekä yhteisöllinen, sosiaalinen ja kansalaiselämä. (THL 2020b.)

Ympäristötekijät kuvataan luokituksessa kirjaimella e ja se koostuu viidestä aihealueesta: tuotteet ja teknologiat, luonnonmukainen ympäristö ja ihmisen tekemät ympäristömuutokset, tuki ja keskinäiset suhteet, asenteet sekä palvelut, hallinto ja politiikat. (THL 2020b.)

4.1 Osallistuminen

WHO (2001, 123) määrittelee, että ICF toimintakykyluokituksessa osallistuminen on osallisuutta elämän tilanteisiin ja osallistumisrajoite on ongelma, jonka yksilö kokee osallisuudessa elämän tilanteisiin.

xxx.0 EI ongelmaa (ei lainkaan, ei havaittavissa, olematon jne.)	0–4 %
xxx.1 LIEVÄ ongelma (vähäinen, matala jne.)	5–24 %
xxx.2 KOHTALAINEN ongelma (keskimääräinen, melko jne.)	25–49 %
xxx.3 VAIKEA ongelma (korkea, erittäin suuri jne.)	50–95 %
xxx.4 EHDOTON ongelma (suurin mahdollinen, täysin, totaalinen jne.)	96–100 %

Kuva 2. Osallistumisen asteikko (World Health Organization 2001, 124).

Yllä oleva yleistarkenteen negatiivisen asteikon avulla ilmaistaan vajavuuden suuruus tai merkitys. Asteikossa on prosentuaaliset rajat, joita voidaan käyttää tapauksissa, mikäli käytössä on kalibroituja arviointimittareita. Jotta arviointiasteikkoa voidaan käyttää yhdenmukaisesti, arviointimenetelmiä tulee kehittää tutkimustyöhön perustuen. (World Health Organization 2001, 47, 123–124.)

ICF-koodit, jotka sisältyvät Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä lomakkeen osallistuminen osioon:

D720 Henkilöiden välinen monimuotoinen vuorovaikutus

”Vuorovaikutussuhteiden ylläpitäminen ja suhteiden hoitaminen asiayhteyteen ja sosiaaliseen tilanteeseen sopivalla tavalla, kuten säätelämällä tunteita ja mielijohteita, kontrolloimalla kielellistä ja fyysistä aggressiivisuutta, toimimalla itsenäisesti vuorovaikutussuhteissa ja noudattamalla sosiaalisia sääntöjä ja sopimuksia esim. leikittäessä tai pelattaessa pelejä, opiskeltaessa tai työskenneltäessä muiden kanssa.” (THL 2018.)

D9200 Peli ja leikki

”Osallistuminen sääntöpeleihin tai epämuodollisiin tai vapaamuotoisiin peleihin, kuten shakinpeluu, korttipelit tai lasten leikit (THL 2018).”

D815 Esiopetus

”Oppiminen koulutusjärjestelmän aloitustasolla, jonka ensisijainen tarkoitus on tutustuttaa lapsi koulumaiseen ympäristöön ja valmistaa häntä

oppivelvollisuuteen, kuten taitojen hankkiminen päivähoitossa tai vastaavassa ympäristössä valmistauduttaessa kouluun menoon (THL 2018).”

4.2 Suoritukset

WHO (2001, 123) määrittelee, että ICF toimintakykyluokituksessa suoritus on tehtävä tai toimi, jonka yksilö toteuttaa ja suoritusrajoite on vaikeus, joka yksilöllä on tehtävän tai toimen toteuttamisessa.

xxx.0 EI ongelmaa (ei lainkaan, ei havaittavissa, olematon jne.)	0–4 %
xxx.1 LIEVÄ ongelma (vähäinen, matala jne.)	5–24 %
xxx.2 KOHTALAINEN ongelma (keskimääräinen, melko jne.)	25–49 %
xxx.3 VAIKEA ongelma (korkea, erittäin suuri jne.)	50–95 %
xxx.4 EHDOTON ongelma (suurin mahdollinen, täysin, totaalinen jne.)	96–100 %

Kuva 3. Suorituksen asteikko (World Health Organization 2001, 124).

Yllä oleva yleistarkenteen negatiivisen asteikon avulla ilmaistaan vajavuuden suuruus tai merkitys. Arvioitaessa suorituskykyä ja suoritustasoa henkilö ei käytä suorituksessa apuvälinettä tai avustajaa tai arvioidaan niin, että hän käyttää niitä. Asteikossa on prosentuaaliset rajat, joita käytetään tapauksissa, mikäli käytössä on kalibroituja arviointimittareita. Jotta arviointiasteikkoa voidaan käyttää yhdenmukaisesti, arviointimenetelmiä tulee kehittää tutkimustyöhön perustuen. (World Health Organization 2001, 47, 123–124.)

ICF-koodit, jotka sisältyvät Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä lomakkeen suoritukset/taidot osioon:

Pääluokka 1 Oppiminen ja tiedon soveltaminen kuvaa oppimista, opitun tiedon soveltamista, ajattelemista, ongelmien ratkaisemista ja päätösten tekemistä (THL 2018).

D130 Jäljitleminen

”Oppiminen, joka perustuu matkimiseen tai jäljittelyyn, kuten kasvojen ilmeen, eleen, äänen tai aakkosten jäljittelyyn (THL 2018).”

D137 Käsitteiden omaksuminen

"Asioihin, henkilöihin ja tapahtumiin liittyvien peruskäsitteiden ja monimutkaisten käsitteiden ymmärtämisen ja käyttämisen mahdollistavan osaamisen kehittyminen (THL 2018)"

D155 Taitojen hankkiminen

"Peruskykyjen ja monimutkaisempien kykyjen hankkiminen sellaisten toimien ja tekojen sarjoina, joita tarvitaan taidon saavuttamiseen sen alkuvaiheesta aina taidon lopulliseen hallitsemiseen asti, kuten työkalujen tai lelujen käsittely tai pelien pelaaminen (THL 2018)."

D160 Tarkkaavuuden kohdentaminen

"Keskittyminen tarkoituksellisesti erityisiin ärsykkeisiin, kuten häiritseviä ääniä poissuodattamalla (THL 2018)."

Pääluokka 2 Yleisluonteiset tehtävät ja vaateet kuvaavat yksittäisten tai useiden tehtävien tekemisen, päivittäisen rutiinien järjestämisen ja stressin käsittelyyn liittyviä yleisiä näkökohtia (THL 2018).

D210 Yksittäisen tehtävän tekeminen

"Yksittäisen tehtävän psyykkisiin ja fyysisiin osatekijöihin liittyvien yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien suorittaminen, kuten tehtävän aloittaminen, tehtävän suorittamiseen tarvittavan ajan, tilan ja tarvikkeiden järjestäminen, tehtävän suorittamisen ajoittaminen ja tehtävän toteuttaminen, lopettaminen ja jatkaminen. Sisältää: yksinkertaisen tai monimutkaisen tehtävän tekeminen, yksinkertaisen tehtävän tekeminen itsenäisesti tai ryhmässä." (THL 2018.)

D230 Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen

"Yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien suorittaminen tarkoituksena suunnitella, hallita ja loppuunsaattaa päivästä toiseen toistuvien toimenpiteiden ja tehtävien asettamat vaatimukset, kuten ajankäytön suunnittelu ja erillisten toimien suunnittelu päivän aikana. Sisältää: päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien hallitseminen ja suorittaminen loppuun, oman toimintatason hallitseminen." (THL 2018.)

Pääluokka 3 Kommunikointi kuvaa kielellä, merkeillä tai symboleilla kommunikoimisen yleisiä ja erityisiä piirteitä, mukaan lukien viestien ymmärtäminen ja tuottaminen, keskustelun jatkaminen sekä kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttäminen (THL 2018).

D310 Puhuttujen viestien ymmärtäminen

"Puhuttujen viestien suorien ja epäsuorien merkitysten ymmärtäminen, kuten väitteen sisältämän asian tai kielelle ominaisen ilmaisun ymmärtäminen. Sisältää: yksinkertaisten ja monimutkaisten puhuttujen viestien ymmärtäminen (THL 2018)."

D330 Puhuminen

"Sanojen, lauseiden ja näitä pidempien ilmaisujen esittäminen suoria ja epäsuoria merkityksiä sisältävillä puhutuilla viesteillä, kuten asian ilmaiseminen tai tarinan kertominen suullisesti (THL 2018)."

Päälukokka 4 Liikkuminen kuvaa liikkumista, kehon asentoa tai sijaintia muutettaessa tai siirryttäessä paikasta toiseen, kannettaessa, liikutettaessa tai käsiteltäessä esineitä, käveltäessä, juostaessa, kiivettäessä tai käytettäessä erilaisia kulkuneuvoja (THL 2018).

D415 Asennon ylläpitäminen

"Samassa asennossa pysyminen tilanteen edellyttämällä tavalla, kuten istuma- ja seisoma-asennon ylläpitäminen työssä tai koulussa. Sisältää: makuu-, kyykky-, polvinseisonta-, istuma- ja seisoma-asennon ylläpitäminen." (THL 2018.)

D440 Käden hienomotorinen käyttäminen

"Koordinoitua liikkeitä esineiden käsittelemiseksi, poimimiseksi, pitämiseksi ja irrottamiseksi kättä, peukaloa ja sormia käyttäen, kuten kerättäessä kolikoita pöydältä, valittaessa puhelinnumeroa tai käännettäessä säädintä. Sisältää: poimiminen, tarttuminen, käsitteleminen ja irrottaminen." (THL 2018.)

D450 Käveleminen

"Liikkuminen kävellen, askel askeleelta siten, että jompikumpi jalka on maassa, kuten kuljeskeleminen, löntystäminen, eteen-, taakse- tai sivullepäin käveleminen. Sisältää: lyhyiden ja pitkien matkojen käveleminen, erilaisilla alustoilla käveleminen, esteiden väistäminen." (THL 2018.)

D455 Liikkuminen paikasta toiseen

"Kehon siirtäminen paikasta toiseen muulla tavoin kuin kävellen, kuten kallion yli kiipeäminen tai kadulla juokseminen, hyppely, kipittäminen, hyppääminen, kuperkeikan tekeminen tai esteiden väistäminen juosten. Sisältää: ryömiminen, kiipeäminen, juokseminen, hölkkääminen, hyppääminen ja uiminen." (THL 2018.)

Päälukokka 5 Itsestä huolehtiminen kuvaa itsestä huolehtimisen, peseytymisen ja kuivaamisen, kehon ja kehon osien hoitamisen, pukeutumisen, ruokailemisen ja juomista sekä omasta terveydestä huolehtimisen (THL 2018).

D530 WC:ssä käyminen

”WC-käynnin suunnitteleminen ja toteuttaminen kehon jätteaineiden poistamiseksi (kuukautisvuoto, virtsaaminen ja ulostaminen), ja siistiytyminen sen jälkeen. Sisältää: virtsaamisen ja ulostamisen sääteleminen ja kuukautisvuodosta huolehtiminen.” (THL 2018.)

D540 Pukeutuminen

”Koordinoitujen toimien ja tehtävien suorittaminen vaatteiden ja jalkineiden pukemiseksi ja riisumiseksi sopivassa järjestyksessä ilmastolliset olosuhteet ja sosiaalinen tilanne huomioon ottaen, kuten paitojen, puseroiden, hameiden, housujen, alusvaatteiden, sarin, kimonon, sukkahousujen, hattujen, käsineiden, takkien, kenkien, saappaiden, sandaalien ja tossujen pukeminen, sovittaminen ja riisuminen. Sisältää: vaatteiden ja jalkineiden pukeminen ja riisuminen sekä vaatetuksen asianmukainen valitseminen.” (THL 2018.)

D550 Ruokaileminen

”Koordinoitujen toimien ja tehtävien suorittaminen tarjoillun ruoan syömiseksi, ruoan suuhun viemiseksi ja sen nauttimiseksi kulttuurisesti hyväksyttävillä tavoilla pilkkomalla ruoka, käyttämällä ruokailuvälineitä, avaamalla säilytysastioita ja pakkauksia sekä osallistumalla erilaisiin ruokailutilanteisiin.” (THL 2018.)

4.3 Ruumin/kehon toiminnot

WHO (2001, 47) määrittelee, että ICF toimintakykyluokituksessa ruumiin/kehon toiminnot elinjärjestelmien fysiologisiksi toiminnoiksi ja vajavuuksia ovat ruumiin/kehon toimintojen ja ruumiin rakenteiden ongelmat, kuten huomattavat poikkeamat tai puutokset.

xxx.0 EI ongelmaa (ei lainkaan, ei havaittavissa, olematon jne.)	0–4 %
xxx.1 LIEVÄ ongelma (vähäinen, matala jne.)	5–24 %
xxx.2 KOHTALAINEN ongelma (keskimääräinen, melko jne.)	25–49 %
xxx.3 VAIKEA ongelma (korkea, erittäin suuri jne.)	50–95 %
xxx.4 EHDOTON ongelma (suurin mahdollinen, täysin, totaalinen jne.)	96–100 %

Kuva 4. Ruumin/kehon toimintojen asteikko (World Health Organization 2001, 47).

Yllä oleva yleistarkenteen negatiivisen asteikon avulla ilmaistaan vajavuuden suuruus tai merkitys. Asteikossa on prosentuaaliset rajat, joita käytetään tapauksissa, mikäli käytössä on kalibroituja arviointimittareita. Jotta arviointiasteikkoa voidaan käyttää yhdenmukaisesti, arviointimenetelmiä tulee kehittää tutkimustyöhön perustuen. (World Health Organization 2001, 47, 124.)

ICF-koodit, jotka sisältyvät Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä lomakkeen kehon toiminnot osioon:

B140 Tarkkaavuustoiminnot

"Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuu tarkkaavuuden kohdentuminen ulkoiseen ärsykkeeseen tai sisäiseen kokemukseen tilanteen vaatiman ajanjakson ajaksi. Sisältää: tarkkaavuuden ylläpito, tarkkaavuuden siirtyminen, tarkkaavuuden jakautuminen, eri henkilöiden tarkkaavuuden kohdistuminen samaan ärsykkeeseen, keskittymiskyky, häiriintyvyys." (THL 2018.)

B1521 Tunteiden säätely

"Mielentoiminnot, joihin perustuu tunnetilan kokemisen ja näkymisen säätely (THL 2018)."

B156 Havaintotoiminnot

"Erityiset mielentoiminnot, joihin perustuu sensoristen ärsykkeiden tunnistus ja tulkinta. Sisältää: kuulo-, näkö-, haju-, maku-, tunto- ja visuospatiaaliset havaintotoiminnot, kuten aistiharhat tai harhakuvitelmat." (THL 2018.)

Päälukka 2 Aistitoiminnot ja kipu kuvaa näkö-, kuulo-, maku- ja muiden aistien toimintoja sekä myös kivun aistimista (THL 2018).

B210 Näkötoiminnot

"Aistitoiminnot, joihin perustuu valon aistiminen sekä optisen ärsykkeen muodon, koon, hahmon ja värin aistiminen. Sisältää: näöntarkkuustoiminnot, näkökenttätöiminnot, näön laatu, valon ja värin aistimisen toiminnot, lähi- ja kaukonäön tarkkuus, yhden silmän näkö ja molempien silmien yhteisnäkö, kuvatarkkuuden laatu, vajavuudet, kuten likinäkö, kaukotaittoisuus, hajataittoisuus, toispuoleinen näkökentän vajoisuus, värisokeus, putkinäkö, keskinen tai ääreisosien näkökentän vajoisuus, kaksoiskuvat, hämäräsokeus ja valon voimakkuuteen mukautuminen." (THL 2018.)

B230 Kuulotoiminnot

"Aistitoiminnot, joihin perustuu äänien läsnäolon kuuluminen sekä äänien sijaintipaikan, korkeuden, kuuluvuuden ja laadun erottuminen. Sisältää: kuulotoiminnot, äänien erottuminen, äänilähteen paikantuminen, äänien sivusuunnan paikantuminen, puheen erottuminen, vajavuudet, kuten kuurous, kuulovamma ja huonokuuloisuus." (THL 2018.)

B7602 Tahdonalaisten liikkeiden koordinaatio

"Toiminnot, joihin perustuu yksinkertaisten ja monimutkaisten tahdonalaisten liikkeiden koordinaatio, oikeassa järjestyksessä suoritettu liikesarja. Sisältää: oikea/vasen-koordinaatio, näön avulla tapahtuvien liikkeiden koordinaatio, kuten

silmä-käsi-/silmä-jalka koordinaatio, koordinaatiohäiriöt, kuten
dysdiadokkokinesiassa.” (THL 2018.)

4.4 Ympäristötekijät

WHO (2001, 169) määrittelee, että ICF toimintakykyluokituksessa ympäristötekijät koostuvat fyysisestä, sosiaalisesta ja asenneympäristöstä, jossa ihmiset elävät ja toimivat.

xxx.0	EI rajoitettavaa tekijää (ei lainkaan, ei havaittavissa, olematon jne.)	0–4 %
xxx.1	LIEVÄSTI rajoittava tekijä (vähäinen, matala jne.)	5–24 %
xxx.2	KOHTALAISESTI rajoittava tekijä (keskimääräinen, melko jne.)	25–49 %
xxx.3	MERKITTÄVÄSTI rajoittava tekijä (korkea, erittäin suuri jne.)	50–95 %
xxx.4	EHDOTTOMASTI rajoittava tekijä (täydellisesti jne.)	96–100 %
xxx+0	EI edistävää tekijää (ei lainkaan, ei havaittavissa, olematon jne.)	0–4 %
xxx+1	LIEVÄSTI edistävä tekijä (vähäinen, matala jne.)	5–24 %
xxx+2	KOHTALAISESTI edistävä tekijä (keskimääräinen, melko jne.)	25–49 %
xxx+3	MERKITTÄVÄSTI edistävä tekijä (korkea, erittäin suuri jne.)	50–95 %
xxx+4	EHDOTTOMASTI edistävä tekijä (täydellisesti jne.)	96–100 %

Kuva 5. Ympäristötekijöiden negatiivinen ja positiivinen asteikko (World Health Organization 2001, 170).

Ympäristötekijöitä arvioitaessa havainnot tehdään kuvattavan henkilön näkökulmasta, jolloin käytössä on negatiivinen ja positiivinen asteikko. Niiden avulla ilmaistaan rajoittavien tai edistävien ympäristötekijöiden voimakkuutta. Asteikossa on prosentuaaliset rajat, joita käytetään tapauksissa, mikäli käytössä on kalibroituja arviointimittareita. Jotta arviointiasteikkoa voidaan käyttää yhdenmukaisesti, arviointimenetelmiä tulee kehittää tutkimustyöhön perustuen. (World Health Organization 2001, 169–170.)

Päälukka 1. Tuotteet ja teknologiat kuvaa luonnontuotteita tai ihmisen tekemiä tuotteita tai tuotejärjestelmiä, laitteita ja teknologiaa, jotka kuuluvat yksilön välittömään ympäristöön ja jotka on koottu, luotu, valmistettu tai tuotettu teollisesti (THL 2018).

ICF-koodit, jotka sisältyvät Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä lomakkeen ympäristötekijät osioon:

E1100 Elintarvikkeet

”Mikä tahansa luonnon tai ihmisen tekemä tuote tai aine, joka on kerätty, valmistettu tai tuotettu nautittavaksi, kuten raaka, prosessoitu ja valmistettu ruoka ja juomat, joissa on erilaisia ainesosia (mukaan lukien äidinmaito), yrttejä ja mineraaleja (vitamiineja tai muita hivenaineita) (THL 2018).”

E115 Päivittäisen elämän tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen käyttöön

”Välineet, tuotteet ja teknologiat, joita ihmiset käyttävät päivittäisissä toiminnoissa, mukaan lukien ne, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu ja jotka on asetettu käyttäjän kehon sisälle tai joita hän pitää yllään tai käyttää lähietäisyydeltä. Sisältää: yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen käyttöön.” (THL 2018.)

E1201 Erityistuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen ja liikenteeseen sisä- ja ulkotiloissa

”Yksilöllisesti sovitettut tai erityissuunnitellut välineet, tuotteet ja teknologiat, jotka auttavat ihmisiä liikkumaan rakennusten sisä- ja ulkopuolella, kuten kävelyn apuvälineet, erikoisautot ja farmariautot, kulkuvälineiden muunnelmät, pyörätuolit, skootterit ja siirtymisvälineet (THL 2018).”

E1251 Kommunikoinnin erityistuotteet ja teknologiat

”Yksilöllisesti sovitettut tai erityissuunnitellut välineet, tuotteet ja teknologiat, jotka auttavat ihmisiä lähettämään ja vastaanottamaan tietoa, kuten erityiset näön apuvälineet, sähköoptiset laitteet, erityisvalmisteiset kirjoituslaitteet, piirustuksen ja käsin kirjoittamisen apuvälineet, viestintäjärjestelmät, tietokoneohjelmat ja -laitteistot, sisäkorvaistutukset, kuulokojeet, FM-laitteet, ääniproteesit, kommunikaatiotaulut, silmälasit ja piilolinssit (THL 2018).”

E130 Opetustuotteet ja teknologiat

”Välineet, tuotteet, prosessit, menetelmät ja teknologiat, joita käytetään tiedon, asiantuntemuksen tai taidon hankkimisessa, mukaan lukien ne, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle. Sisältää: opetuksen yleis- ja erityistuotteet ja teknologiat.” (THL 2018.)

E150 Julkisten rakennusten arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat

”Tuotteet ja teknologiat, joista muodostuvat ihmisen tekemät yksilön käytössä olevat sisä- ja ulkotilat, jotka on suunniteltu ja rakennettu julkiseen käyttöön, mukaan lukien ne tuotteet ja teknologiat, jotka on yksilöllisesti sovitettu tai erityissuunniteltu niitä käyttävälle henkilölle. Sisältää: arkkitehtuuri- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen tuotteet ja teknologiat, jotka liittyvät sisään- ja uloskäynteihin, palvelutiloihin ja kulkureitteihin.” (THL 2018.)

Pääluokka 3 Tuki ja keskinäiset suhteet sisältää ihmiset ja eläimet, jotka tarjoavat käytännössä toteutuvaa fyysistä tai emotionaalista tukea, hoivaa, suojelua, avustamista ja yhteyksiä muille henkilöille heidän kotonaan, työpaikalla, koulussa, leikkien lomassa tai päivittäisen elämän muissa toimissa. Tässä pääluokassa ei käsitellä tukea antavan henkilön tai tukea antavien ihmisten asenteita vaan kuvattavana on ihmisen tai eläimen tarjoaman fyysisen tai emotionaalisen tuen määrä. (THL 2018.)

E310 Lähiperhe

"Henkilöt, jotka ovat sukua syntymän, avioliiton tai muun kulttuurisesti hyväksytyyn suhteen nojalla, muodostavat lähiperheen. Lähiperheeseen kuuluvat esimerkiksi aviopuolisot, avokumppanit, vanhemmat, sisarukset, lapset, sijaisvanhemmat, adoptiovanhemmat ja isovanhemmat." (THL 2018.)

E325 Tuttavat, ikätoverit, työtoverit, naapurit ja yhteisön jäsenet

"Henkilöt, jotka tuntevat toisensa tuttavina, ikätovereina, työtovereina, naapureina ja yhteisön jäsenenä työn, koulun, vapaa-ajan ja muiden elämän tilanteiden yhteydessä ja jotka jakavat keskenään demografisia piirteitä, kuten ikä, sukupuoli, uskonnollinen vakaumus, etnisyys tai yhteiset harrastukset (THL 2018)."

E340 Kotipalvelutyöntekijät ja henkilökohtaiset avustajat

"Henkilöt, jotka antavat pyydettyä julkisin tai yksityisin varoin tai vapaaehtoiselta pohjalta järjestettyjä palveluja ihmisten tukemiseksi heidän päivittäisissä toimissaan ja heidän suoritusastonsa ylläpitämiseksi työssä, koulutuksessa tai muussa elämäntilanteessa, kuten kodinsiivous ja kodin kunnossapitotehtävät, henkilökohtainen apu, kuljetusapu, maksettu apu, lapsenvahdit ja muut hoitajat (THL 2018)."

E355 Terveystieteiden ammattihenkilöt

"Kaikki terveystieteiden ammattihenkilöiden piiriin kuuluvat palveluntuottajat kuten lääkärit, sairaanhoitajat, fysioterapeutit, toimintaterapeutit, puheterapeutit, kuulontutkijat, apuvälineteknikot, terveydenhuollon sosiaalityöntekijät (THL 2018)."

E360 Muut ammattihenkilöt

"Kaikki terveystieteiden ammattihenkilöiden ulkopuoliset palveluntuottajat mukaan lukien sosiaalityöntekijät, lakimiehet, opettajat, arkkitehdit ja suunnittelijat (THL 2018)."

Pääluokka 4 Asenteet kuvaa asenteita, jotka ovat havaittavissa olevien tapojen, tottumusten, ideologioiden, arvojen, normien, tosiuskomusten ja uskonnollisen vakaumuksen seurauksia. Asenteet vaikuttavat ihmisen käyttäytymiseen ja

sosiaaliseen elämään kaikilla tasoilla. Asenteet, joita ICF:ssä luokitellaan, ovat niiden henkilöiden omia asenteita, jotka arvioivat kuvattavan henkilön tilannetta - ei kuvattavan henkilön omia asenteita. (THL 2018.)

E425 Tuttavien, ikätoverien, työtoverien, naapurien ja yhteisön jäsenten asenteet

"Tuttavien, ikätoverien, työtoverien, naapurien ja yhteisön jäsenten yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan (THL 2018)."

E455 Muiden ammattihenkilöiden asenteet

"Terveystieteisiin liittyvien ja muiden ammattihenkilöiden yleiset tai erityiset mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat), jotka vaikuttavat kyseisen henkilön käyttäytymiseen ja toimintaan (THL 2018)."

5 Videoiden käyttö opetuksessa

Videoita voidaan käyttää opetuksessa, kun se on tarkoituksenmukaista ja kohderyhmä ja tavoite huomioidaan. Opetusvideon tulee konkretisoida teoreettinen asiasisältö ja sillä on oltava harkittu sanoma. Tarkoituksena on opettaa asia tiivistetyssä paketissa ja materiaali kohdennetaan vastaamaan vastaanottajien tarpeita. Opetusvideoita voidaan käyttää ja tuottaa monella tavalla, mutta tehdessä on otettava huomioon videon käyttötapa ja sen sovellettavuus käsiteltävään aiheeseen. Mediakasvatuksen tarkoituksena voi olla videon välityksellä oppiminen tai muiden tietojen ja taitojen oppiminen videon avulla. (Helsingin yliopisto 2015a; Miettinen & Utriainen 2016, 30; Hakkarainen & Kumpulainen 2011, 9.)

Guo, Kim ja Rubin (2014) tekemässä tutkimuksessa havainnoitiin neljän kurssin 862 videota ja niiden katselukertoja. Näiden perusteella tutkijat laativat suosituksia hyvästä opetusvideosta. Lyhyet opetusvideot ovat tehokkaita, ja ne kannattaa laatia tiiviiksi alle kuuden minuutin paketeiksi, koska kuuden minuutin jälkeen katsojan mielenkiinto alkaa laskemaan. Tablettipiirrostoputoriaalit ovat toimivampia, kuin videoidut PowerPoint-esitykset. Vastaanottajan mielenkiinnon säilyttämiseksi, kannattaa videoissa käyttää visuaalista liikettä ja välikommentteja. (Guo, Kim ja Rubin 2014.)

Hyvä opetusvideo jaksetaan lyhyempiin jaksoihin, jolloin tiettyyn aiheeseen palaaminen on helpompaa. Videon rakenteellistaminen eli asiakokonaisuuksien aikatappaaminen helpottaa asioiden kertaamista, jolloin haluamansa asian löytää yksinkertaisemmin. Video voi koostua erilaisista rakenteista, kuten teksteistä, grafiikoista, musiikista ja ääni-tetystä puheesta. (Helsingin yliopisto 2015b.)

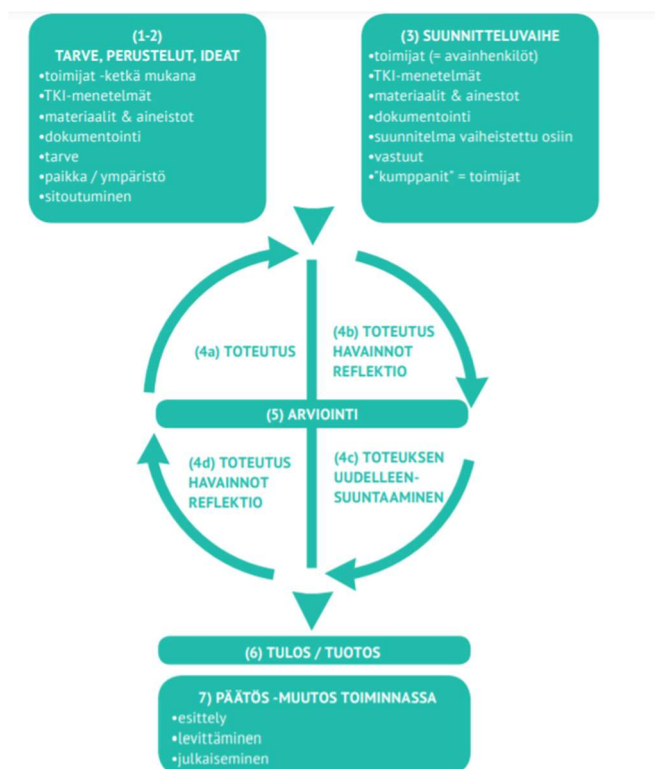
Opetusvideota suunniteltaessa on erilaisia vaiheita, kuten suunnitteleminen, käsikirjoittaminen, kuvaus, tallennus ja julkaisu. Suunnitteluvaiheessa mietitään, kenelle video on suunnattu ja miksi, videon tavoitteet sekä miten video aiotaan toteuttaa. Käsikirjoitusta varten koostetaan käytettävää materiaalia ja pohditaan, miten asia tullaan esittämään. Kuvausvaiheessa toteutetaan video, josta on hyvä tehdä koeversio, jotta voi analysoida äänen- ja kuvanlaatua. Videon

julkaisuvaiheessa päätetään, onko video julkinen vai rajattu tietylle kohderyhmälle. Videon julkaisemiseksi tulee valita tarkoitukseen soveltuva julkaisukanava. (Helsingin yliopisto 2015b.)

6 Kehittämistyön prosessi

6.1 Kehittämistyön menetelmä

Opinnäytetyöhön olemme valinneet konstruktivistisen mallin kehittämistyön menetelmäksi, koska laadimme ohjevideon varhaiskasvatuksen henkilöstölle, joka edellyttää vuorovaikutusta tekijöiden ja henkilöstön välillä, jotta materiaali vastaa tarpeeseen. Kehittämistyön prosessiin liittyy vahvasti jatkuva reflektio ja inhimillisten tekijöiden huomioiminen. Konstruktivistinen malli koostuu seuraavista vaiheista: (1-2) tarve, perustelut ja ideat, (3) suunnitteluvaihe, (4 a, b, c, d) toteutusvaihe, havaintojen tekeminen, reflektointi ja uudelleen suuntaaminen, (5) arviointi, (6) tulos/tuotos, (7) päätös/muutos toiminnassa (Salonen, Eloranta, Hautala & Kinos 2017, 54).

Kuva 6. Kehittämistoiminnan konstruktivistinen malli (Salonen ym. 2017, 54).

ICF Lasten kuntoutuksessa –hankkeen edetessä ilmeni, että varhaiskasvatuksen henkilöstö kaipaa perehdytysmateriaalia Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen

toimintakyvystä -lomakkeen täyttämiseen ja ICF-käsitteistön ymmärtämiseen. Toimeksiantajan toiveena oli laatia multimedia-aineisto, jonka avulla varhaiskasvatuksen henkilöstöllä olisi mahdollisuus perehtyä aiheeseen itsenäisesti. Saimme syksyllä 2020 toimeksiannon opinnäytetyöhön, jonka tarkoituksena oli laatia perehdytysmateriaali varhaiskasvatuksen henkilöstölle.

6.2 Suunnitteluvaihe

Suunnitteluvaiheeseen kuuluu opinnäytetyön suunnitelman laatiminen, josta ilmenee opinnäytetyön tavoitteet, vaiheet, toimijat ja ympäristö. Aloitus- ja suunnitteluvaiheessa tehdään suunnitelma sen pohjalta, mitä sillä hetkellä tiedetään. Suunnitelman huolellinen laatiminen on tärkeää, vaikka suunnitteluvaiheessa on vaikea ennustaa toteutuksen kulkua. (Salonen 2013, 17.)

Suunnitteluvaiheessa otimme yhteyttä toimeksiantajaan ja tiedustelimme tarkempia toiveita kehittämistyölle. Teimme taustaselvitystä aiheesta perehtymällä hankkeen materiaaleihin sekä aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen. Laadimme opinnäytetyön suunnitelman ja aikataulun kehittämishankkeen toteutuksesta. Saimme suunnitelman valmiiksi tammikuussa 2021.

Suunnitelmavaiheessa oman työn ja opinnäytetyöhön liittyvien inhimillisten tekijöiden jatkuva reflektointi on näkynyt työskentelyssämme. Varhaiskasvatuksen arki on hektistä, jonka perusteella pohdimme, minkälainen perehdytysmateriaali olisi helposti lähestyttävä varhaiskasvatuksen ympäristöön. Toimeksiantajan kanssa keskustellessa, hän ilmaisi tyytyväisyyttä erääseen opiskelijoiden laatimaan esittelyvideoon, joka oli laadittu PowerPoint -ohjelmalla. Digitaalinen tarinankerronta piirrosvideona olisi ollut mielenkiintoa herättävä tapa tehdä perehdytysmateriaali, mutta huomioimme toimeksiantajan toiveen ja arvioituamme oman aikamme riittävyyttä, päädyimme perehdytysmateriaalin laatimisessa meillekin tuttuun PowerPoint-ohjelmaan.

6.3 Toteutus

Toteutusvaihe on pitkä ja vaativa, sillä vaiheen aikana realisoituu menetelmät, tiedon hankkiminen sekä dokumentointitavat. Toteutusvaihe edellyttää suunnitelmallisuutta, vuorovaikutteisuutta, epävarmuuden sietoa, sitkeyttä sekä itsensä kehittämistä. Ohjaus ja palaute ovat merkityksellisiä kehittämistyön onnistumisen sekä tekijöiden ammatillisen kehittymisen kannalta. (Salonen 2013, 18.)

Toteutusvaiheessa kävimme tarkasti läpi kaikki ICF-tarkenteet, jotka ovat Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomakkeessa. Havaitsimme lomakkeessa epäselvyyksiä, joihin kaipasimme tarkennusta. Olimme yhteydessä toimeksiantajaan, jonka opastuksen avulla saimme vastauksia meitä askarruttaneisiin kysymyksiin.

Tutkiessamme teoriatietoa opetusvideoiden tekemiseen liittyen, päädyimme jakamaan lomakkeen pienempiin kokonaisuuksiin perehdytysmateriaalia ajatellen. Laadimme perehdytysmateriaalin, joka koostuu kuudesta videosta. Videot ovat johdantovideo, osallistuminen, suoritukset/taidot, kehon toiminnot, ympäristötekijät sekä toimintakykyprofiili. Tavoitteena oli laatia alle kuuden minuutin videoita, sillä lyhyitä videoita voi katsoa osissa ja niihin on helppo palata tarvittaessa.

Aloitimme käsikirjoituksen kirjoittamisen huhtikuussa 2021, jolloin refleктоimme jatkuvasti, mikä on merkityksellistä tietoa varhaiskasvatuksen henkilöstölle perehdytysmateriaalia ajatellen. Laadimme koeversion johdanto ja osallistuminen -videoista toimeksiantajalle saadaksemme tietää, vastaako videot toimeksiantajan toiveita. Lisäksi saimme toimeksiantajalta kolmen ICF lasten kuntoutuksessa -hankkeessa mukana olleen kunnan varhaiskasvatuksen erityisopettajan yhteystiedot, jotka olivat lupautuneet arvioimaan perehdytysmateriaalia. Sekä toimeksiantaja että varhaiskasvatuksen erityisopettajat antoivat hyvää palautetta kokonaisuudesta, mutta myös muutamia kehittämisideoita. Heidän toiveenaan oli määritellä tarkemmin toimintakykytarkennetta, että varhaiskasvatuksen henkilöstön olisi helpommin

tietää, milloin esimerkiksi jokin on ehdoton ongelma. Lisäksi toiveena oli tarkentaa ohjetta kommenttikentän täyttämistä aina, kun arvo on jokin muu kuin 0. Toteutimme kehittämissuositukset ja laadimme loput käsikirjoitukset sekä videot vastaamaan koevideoiden tyyliä. Tarkoituksena oli lisätä taustamusiikkia videoihin, mutta kokeiltuamme lisätä musiikkia taustalle, se tuntui häiritsevältä kuuntelijan näkökulmasta.

Videoiden ensimmäiset valmiit versiot valmistuivat toukokuun lopussa. Laadimme saatekirjeen (liite 2) ja sähköisen kyselylomakkeen (liite 3), jotka lähetimme toukokuun lopussa sähköpostitse valmiiden videoiden kanssa varhaiskasvatuksen erityisopettajille. Pyysimme vastauksia kesäkuun puoliväliin mennessä, mutta emme saaneet yhtään vastausta. Syy heikkoon vastausprosenttiin johtui mahdollisesti huonon ajankohdan vuoksi, sillä kysely ajoittui kesäkuukausiin. Muistutimme varhaiskasvatuksen erityisopettajia kyselystä, jonka jälkeen saimme kaksi vastausta kolmesta.

Vastaukset saatuamme analysoimme ne ja teimme vaadittavat muokkaukset videoihin. Videoiden valmistumisen jälkeen kartoitimme merkityksellisiä tietoja opinnäytetyön raportin kannalta ja rajasimme aihealuetta sekä laadimme kirjallista raporttia. Toimeksiantajan toiveesta laadimme tiedotteen (liite 4) varhaiskasvatushenkilöstölle, jossa kerroimme lyhyesti perehdytysmateriaalista ja jossa on suora linkki materiaaliin. Laadimme Youtubeen soittolistan, josta videot löytää yhdellä klikkauksella ja niitä on helppo katsoa haluamassaan järjestyksessä.

6.4 Tuotos

Kehittämishankkeen tarkoituksena on toteuttaa konkreettinen tuote, joka voi olla esimerkiksi opas tai jokin muu innovaatio ja se tuo uutta tietoa aiheesta (Salonen 2013, 19, 25). Tämän kehittämistyön tuotoksena on syntynyt videomuotoinen perehdytysmateriaali varhaiskasvatuksen henkilökunnalle.

Perehdytysmateriaali on ulkoasultaan sekä ulosanniltaan selkeä ja helposti ymmärrettävä. Visuaalinen muoto haluttiin pitää yksinkertaisena, jotta kuuntelijan

on helpompi keskittyä. Samasta syystä taustamusiikki on jätetty pois. Lomakkeesta otetut kuvat toimivat selkeyttävänä tekijänä, jotta kuuntelijan ei tarvitse pitää lomakkeen paperiversiota esillä. Kuvissa on useampi havainnoitava ICF pääluokka tai kuvauskohde, jonka vuoksi lisättiin nuoliefektejä seuraamisen helpottamiseksi.

YKSITTÄISTEN TEHTÄVIEN TEKEMINEN

Yleisluonteiset tehtävät (PL2)	0	1	2	3	4
Yksittäisten tehtävien tekeminen (d210) (= tehtävän tekeminen alusta loppuun, yksin tai ryhmässä)					
Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen (d230) (= esim. ulos siirtyminen, ruuan hakeminen, astioiden pois vieminen)					

Toiminnan aloittaminen, eteneminen, lopettaminen

Ajan, tilan ja tarvikkeiden järjestäminen

Tehtävän toteutuminen ja ajoittuminen

Kuva 7. Esimerkki visuaalisesta muodosta Suoritukset ja taidot -videosta.

Perehdytysmateriaaliksi muodostui kuuden videon sarja. Jaoimme videot ICF:n pääluokkien ja lomakkeen muotoilun mukaan. Videot ovat kestoiltaan 0:48 – 6:08 minuuttia pitkiä. Videot ovat johdanto (5:51), osallistuminen (2:15), suoritukset/taidot (5:34), kehon toiminnot (3:13), ympäristötekijät (6:08) sekä toimintakykyprofiili (0:48). Videot etenevät loogisessa järjestyksessä lomakkeen täyttämiseen nähden. Lisäksi yksittäisiä aihealueita on helppo kerrata, koska videot on laadittu osa-alueittain.

Johdantovideossa käydään koko lomake pintapuolisesti läpi, jolloin katselija saa käsityksen koko lomakkeen sisällöstä. Osallistuminen, suoritukset/taidot sekä kehon toiminnot -videot ovat keskenään samankaltaisia. Näissä kolmessa osa-alueessa on käytössä sama arviointiasteikko eli toimintakykytarkenne. Videoissa avataan ICF:n kuvauskohteita käytännönläheisemmin, jotta lomakkeen täyttäminen olisi helpompi ymmärtää.

Toimintakyky - tarkenne

0	1	2	3	4
0	toiminto onnistuu		ei ongelmaa	0
1	tarvitsee harjoittelua	5 – 24 %	lievä	1
2	tarvitsee tukea	25 – 49%	kohtalainen	2
3	erityistä vaikeutta	50 – 95 %	vaikea	3
4	ehdoton ongelma	96 -100%	ehdoton	4

Kuva 8. Toimintakykytarkenne.

Ympäristötekijät -videossa on myös selitetty ICF:n kuvauskohteet käytännönläheisemmin samoin kuin muissakin videoissa.

Ympäristötekijöitä arvioitaessa on käytössä negatiivinen ja positiivinen asteikko, jotka kuvaavat edistääkö vai rajoittaako ympäristö lapsen toimintakykyä. Asteikon avulla ilmaistaan rajoittavien tai edistävien ympäristötekijöiden voimakkuutta. Asteikon eri arvoilla voidaan kuvata vaikutuksen voimakkuutta.

+4	+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	-4
+ 4	ehdottomasti edistävä tekijä				- 1	lievästi rajoittava tekijä		
+ 3	merkittävästi edistävä tekijä				- 2	kohtalaisesti rajoittava tekijä		
+ 2	kohtalaisesti edistävä				- 3	merkittävästi rajoittava tekijä		
+ 1	lievästi edistävä				- 4	ehdottomasti rajoittava tekijä		
0	ei edistävä / ei rajoittava							

Kuva 9. Ympäristötekijöiden negatiivinen ja positiivinen asteikko.

Toimintakykyprofiili -video on lyhyt opastus lomakkeen yhteenvedon täyttämiseen ja siihen kootaan havainnot lapsen toimintakyvystä. Täyttämisen jälkeen lomake käydään läpi huoltajan kanssa. Huoltajan allekirjoitettua lomake, lähetetään se neuvolaan.

6.5 Arviointi ja päätös

Arviointivaihe liittyy kaikkiin hankkeen vaiheisiin ja arvioinnin tärkeys korostuu, kun se käsitellään omana kokonaisuutena. Arviointivaiheessa arvioidaan tuotosta ja palataan takaisin työstövaiheeseen tai siirrytään viimeistelemään tuotosta.

Kirjallisen raportin kirjaaminen kuuluu myös tähän vaiheeseen. (Salonen 2013, 18.)

Laadimme sähköisen kyselylomakkeen Google Formsin avulla kolmelle toimeksiantajan kautta saadulle varhaiskasvatuksen erityisopettajalle. Google Forms on sovellus, jota käytetään kyselylomakkeiden laatimiseen verkossa. Sovelluksessa vastaukset tulevat anonyymisti, jonka koimme helpottavan vastaajien rehellisten mielipiteiden ilmaisemista. Kysymykset koskivat ainoastaan perehdytysmateriaalia, eikä vastaajien taustatietoja ollut tarpeellista selvittää. Kaikki kysymykset olivat avoimia kysymyksiä, joihin vastaaja voi kirjoittaa omin sanoin mielipiteensä.

Kyselyn avulla halusimme selvittää vastaavatko videot varhaiskasvatuksen tarpeita ja toiveita perehdytysmateriaaliksi Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä lomakkeen täyttämiseksi. Lisäksi kysyimme, onko videoiden sisältö asiapitoista ja selkeyttävää sekä miten kuulija kokee videoiden ulkoasun ja äänenlaadun. Vastaajilla oli myös mahdollisuus nostaa esiin muita mieleen tulleita huomioita videoihin liittyen.

Myös valmiiden videoiden kyselylomakkeeseen vastasi 2/3 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Vastaajien palautteet olivat melko suppeita, mikä voi johtua siitä, että he olivat tyytyväisiä laatimiimme koevideoihin, joista pyysimme aikaisemmin palautetta. Vastaajien mielestä videot vastaavat varhaiskasvatuksen tarpeita ja toiveita. Konkreettiset esimerkit saivat kiitosta ja videoiden sisältö koettiin selkeyttävänä varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Videoiden ulkoasu koettiin selkeänä, asiallisena ja lisäksi huomiota kiinnittävät visuaaliset elementit, kuten nuolet, saivat positiivisen vastaanoton. Äänenlaatu koettiin pääosin selkeäksi ja kuuluvaksi, mutta paikoitellen myös heikoksi ja äänen voimakkuus vaihtelee videoissa. Vastaajat kokivat videoiden olevan sopivan mittaisia.

Videoiden laatuun vaikuttaa välineistö, jolla materiaali on laadittu, sillä käytössä oli perustason kannettava tietokone, eikä mahdollisuutta erilliseen mikrofoniin ollut. Tarkoituksen mukaisella välineistöllä ja ohjelmistolla perehdytysmateriaali olisi ollut laadukkaampi, jolloin äänenlaatuakin olisi ollut tasaisempi. Videoiden

käsikirjoitukseen ja tekoon on käytetty paljon aikaa ja niitä on hiottu useaan otteeseen ennen kyselyiden laatimista. Tavoitteena on ollut tuottaa mahdollisimman laadukas, hyödyllinen ja selkeä perehdytysmateriaali varhaiskasvatushenkilöstölle. Kokonaisuutena perehdytysmateriaali vastaa kuitenkin odotuksiamme ja olemme tyytyväisiä tuotokseen.

7 Luotettavuus ja eettisyys

Käytämme opinnäytetyössä ammattikorkeakouluille laadittuja yhteisiä suosituksia eettisestä ja hyvän tieteellisen käytännön mukaisesta prosessista. Opinnäytetyössämme olemme toteuttaneet hyvän tieteellisen käytännön edellyttämiä toimintatapoja. Olemme laatineet raportin ja arvioineet saamiamme palautteita rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta noudattaen. Käytämme eettisesti hyväksytyjä tiedonhauksimenetelmiä tutkimuseräiden mukaisesti. Opinnäytetyössä on asianmukaiset viittaukset alkuperäismateriaaliin ja annamme tutkijoille heille kuuluvan arvon. Suunnittelu, toteutus ja raportointi on tallennettu tieteelliselle tiedolle edellytetyllä tavalla. (TENK n. d.) Arviointivaiheessa on noudatettu Henkilötietolakia, joten käsitelimme vain sellaisia tietoja, joita tarvitsimme arvioidaksemme opinnäytetyön tuotosta. Arviointivaiheessa ei ole kerätty henkilötietoja, jolloin vastauksia ei pystytä yhdistämään vastaajaan.

ICF on osa WHO:n luokitusperhettä, johon kuuluu myös ICD-tautiluokitus. WHO on sitoutunut noudattamaan eettisiä periaatteita, jolloin oikeudenmukaisuus ja rehellisyys ovat edellytyksiä toiminnalle. Ihmisten kunnioittaminen, tasa-arvon vaaliminen, yksityisyys ja monimuotoisuuden salliminen ovat tärkeitä perusedellytyksiä. Lisäksi vastuun kantaminen tehdyistä päätöksistä ja niiden seurauksista ohjaavat toimintaa. (THL 2020a; WHO 2021.)

Kelan suositusten mukaisesti ICF-toimintakykyluokitusta tulisi käyttää kuntoutusta suunniteltaessa, tavoitteita aseteltaessa sekä vaikuttavuutta arvioitaessa. ICF:n vahvuutena on sen hyödynnettävyys eri ammattiryhmien välillä. ICF-toimintakykyluokitusta käytettäessä noudatetaan eettisiä ohjeita. Yksilön arvoa ja itsemääräämisoikeutta tulee kunnioittaa, eikä tarkoituksena ole leimata ihmistä. ICF-luokitusta ei saa käyttää määrittelemään ihmistä hänen toimintarajoitteidensa perusteella. Salassapitosäännökset koskevat ICF:n avulla luotua tietoa, sillä ne ovat henkilötietoja. Yksilölle tai hänen edustajalleen on kerrottava ICF-luokituksen käyttötarkoitus. Yksilöllä tai edustajalla on oikeus osallistua, kyseenalaistaa ja vahvistaa toimintakyvystä kerättyä tietoa. ICF-

luokitusta on käytettävä kokonaisvaltaisesti, sillä toimintakyky koostuu terveydentilasta sekä fyysisestä ja sosiaalisesta ympäristöstä. (Paltamaa & Perttilä 2015, 4,7; THL 2020d.)

Toimintakykyä kuvatessa ICF:n mukaan, lisää se tasa-arvoa ihmisten välillä sekä tuo laatua terveydenhuoltoon. Toimintakykyluokituksen avulla kuvauskohteet ovat havaintoja tekevästä ammattiryhmästä tai yksilöstä riippumatta samat, jolloin toimintakykyä kuvatessa asiakkaan toimintaa kuvataan yhteisillä termeillä. Ymmärrys toisen ammattiryhmän havaitsemista asioista ihmisen toimintakyvystä pysyy samana ja kuntoutuksen laatu voidaan varmistaa.

Perehdytysmateriaalia laatiessa saimme toimeksiantajalta neljän hankkeeseen osallistuneiden varhaiskasvatuksen erityisopettajien yhteystiedot, joilta toimeksiantaja halusi palautetta materiaalista. Vastauksia saimme kuitenkin vain kolme, joka on hyvin pieni määrä suhteessa tuleviin käyttäjiin. Lisäksi materiaalista saatuihin palautteisiin vaikuttaa työn kannalta suotuisasti se, että vastaajille ICF on jo tuttu hankkeen myötä. Todennäköisesti tulevalle käyttäjäryhmälle ICF saattaa olla vieras, jonka vuoksi olisi ollut luotettavuuden kannalta parempi, jos vastaajissa olisi ollut mukana myös henkilöitä, jotka eivät ole olleet hankkeessa aikaisemmin mukana. Näin ollen vastaukset olisivat olleet realistisempia ja kattavampia tulevaa käyttäjäryhmää ajatellen.

8 Pohdinta

ICF lasten kuntoutuksessa hankkeessa on laadittu lomake Varhaiskasvatuksen havaintoja lasten toimintakyvystä, jonka avulla henkilökunta havainnoi lapsen toimintakykyä. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tuoda ICF lasten kuntoutuksessa -hankkeen alueiden varhaiskasvatuksen käyttöön perehdytysmateriaalia lomakkeen täyttöön ICF-käsitteistöä hyödyntäen. Perehdytysmateriaalin tavoitteena on säästää henkilökunnan aikaa, jolloin henkilökunta voi itse perehtyä lomakkeeseen ryhmän aikataulun puitteissa. Perehdytysmateriaali on ladattu Youtube -palvelimeen ja se löytyy nimellä Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä. Materiaalista on tehty tiedote (liite 4), jonka avulla varhaiskasvatushenkilöstö löytää materiaalit helposti, mutta materiaali on myös saatavilla vapaasti kaikille kiinnostuneille.

ICF-toimintakykyluokituksen rakenne ja perusidea selkeytyi opinnäytetyötä tehdessä. Aikaisempi osaamisemme ICF-toimintakykyluokituksessa oli melko pintapuolinen, jolloin ICF:n eri tasot olivat hyvin haastava ymmärtää. Työtä aloittaessa oli käytävä perusteellisesti läpi lomakkeessa olevat ICF osa-alueet, pääluokat sekä kuvauskohteet. Tämän jälkeen oli helpompi ymmärtää ja sisäistää, miten lomake on rakennettu ICF:n mukaan hierarkkisesti. Perehdytysmateriaalin käsikirjoitusta laatiessa on pohdittu, ymmärtääkö varhaiskasvatuksen henkilöstö videoissa ilmi tulevat asiat siten, kuin ne on tekijöiden toimesta tarkoitettu. Ryhmän henkilöstö täyttää lomaketta yhdessä, jolloin henkilöillä voi olla erilainen tapa tulkita lomaketta ja perehdytysmateriaalista saatavaa infoa, joka voi aiheuttaa keskustelua ryhmän aikuisten kesken.

Perehdytysmateriaali on suunnattu varhaiskasvatuksen henkilöstölle, mutta kehittämistyötä tehdessä taustalla on vaikuttanut toimintaterapeuttinen näkökulma. Toimintaterapeuteille ICF tulisi olla jo tutumpi, sillä sen avulla kuvataan toimintakykyä ja ympäristön vaikutusta toimintakykyyn. Lisäksi toimintaterapiaopintoihin kuuluu ICF-koulutus. Toimintaterapeutit työskentelevät myös lasten parissa, jolloin moniammatillinen yhteistyö on keskiössä

kuntoutuksen kokonaisvaltaisuutta ajatellen. Tällöin yhtenäinen termistö eri ammattiryhmien välillä on sekä ammattilaisten että yksilöiden etu, ja tähän tarpeeseen ICF vastaa.

Kehittämistyö on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Suunnitelmavaiheessa laaditun aikataulun lisäksi laadittiin pieniä välitavoitteita tapaamiskertojen välillä. Ajanhallintaa ja työskentelyn etenemistä on seurattu työpäiväkirjan avulla. Pääasiassa työ on toteutettu yhdessä tehden, mutta myös osittain tahoillaan. Vaikka aikaa on kulunut enemmän yhdessä tehden, on työskentelytapa ollut meille tehokas ja mieluisa. Yhteistyö on sujunut mutkattomasti ja meillä on samantyyppinen tapa työskennellä. Työ on toteutunut tunnollisesti ja yksityiskohtia harkiten. Koko kehittämistyön aikana on reflektoitu tavoitteiden toteutumista, etenemistä sekä työn laatua. Prosessi on ollut työläs, opettavainen ja antoisa. Pitkäjänteisyyttä vaativa työ on vahvistanut ajankäytöllisiä suunnittelutaitoja, kun prosessin tekoa on sovitettu perhe- ja työelämään sekä muihin opintoihin ja harjoittelujaksoihin. Ajankäytön suunnittelu antaa myös valmiuksia työelämään sillä toimintaterapeutin työ edellyttää usein itseohjautuvuutta. Opinnäytetyöprosessin aikana olemme olleet yhteydessä toimeksiantajaan Teamsin tai sähköpostin välityksellä, jos olemme koenneet siihen tarvetta. Yhteistyö toimeksiantajan kanssa on sujunut hienosti.

Perehdytysmateriaalista saatu palaute oli hyvää ja videot olivat vastaajien mielestä asiaa selkeyttäviä. Palautteen antajat ovat olleet mukana hankkeessa, joten ICF on ollut heille jo ennestään jonkin verran tuttu, mikä vaikuttaa palautteiden laatuun. Vastaajat olivat nyt varhaiskasvatuksen erityisopettajia, joten jatkossa olisi hyvä saada palautetta myös muilta varhaiskasvatuksen ammattiryhmiltä. Perehdytysmateriaalia ei ole myöskään testattu laajemmin käytännössä. Todennäköisesti suurelle joukolle varhaiskasvatuksen henkilöstössä ICF on uusi asia, joten saamiemme palautteiden perusteella ei voida suoraan vetää johtopäätöksiä perehdytysmateriaalin toimivuudesta. Jatkossa olisi selvitettävä, jalkautuuko lomake ja perehdytysmateriaali varhaiskasvatukseen laajemmin.

Vaikuttavuutta voidaan tutkia luotettavammin, mikäli materiaalit tulevat laajempaan käyttöön. Lisätutkimuksen avulla voidaan selvittää perehdytysmateriaalin hyötyä myös sellaisissa yksiköissä, joissa ICF on täysin uusi asia. Tällöin saataisiin tietoon, selkeyttävätkö videot riittävästi ICF käsitteitä käytännön työtä ajatellen. Jatkotutkimuksen avulla voidaan saada tietoa, vaikuttaako perehdytysmateriaali ajankäytön resursseihin varhaiskasvatuksessa lomakkeeseen perehtymistä ajatellen. Perehdytysmateriaalin tavoitteena on ollut ajankäytön säästäminen, joten on selvitettävä, onko perehdytysmateriaali laadittu helposti lähestyttäväksi siten, että niihin on helppo palata ja sopivatko videoiden pituudet ja määrä ajankäytöllisesti varhaiskasvatuksen arkeen. Lisäksi tulisi selvittää, hyödyntääkö varhaiskasvatushenkilöstö ylipäätään perehdytysmateriaalia omassa työssään ja minkälaisia kehittämistarpeita on noussut. Hankkeessa on laadittu myös ruotsinkielinen versio lomakkeesta, joten jatkokehittämisenä olisi hyvä laatia myös ruotsinkielinen perehdytysmateriaali, jotta kaikki olisivat samanvertaisessa asemassa keskenään.

Lähteet

Autti-Rämö, I. 2014. Kuntoutus. Teoksessa Lastenneurologia. Pihko H.; Haataja L. & Rantala H. 1. painos. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy.

Guo, P. J.; Kim, J. & Rubin, R. 2014. How video production affects student engagement: an empirical study of MOOC videos. ResearchGate. L@S '14 Proceedings of the first ACM conference on Learning @ scale conference. 41–50. DOI: 10.1145/2556325.2566239

Hakkarainen, P. & Kumpulainen, K. 2011. Liikkuva kuva – muuttuva opetus ja oppiminen. Lapin yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta, mediapedagogiikkakeskus. Kokkola: Kokkolan yliopisto-keskus Chydenius. Saatavilla <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/26957/978-951-39-4270-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Helsingin yliopisto. 2015a. Pedagoginen näkökulma. Viitattu 29.12.2020. <https://blogs.helsinki.fi/opetusvideot/video-opetuksessa-yleista/>

Helsingin yliopisto. 2015b. Suunnittelu ja valmisteleminen. Viitattu 29.12.2020. <https://blogs.helsinki.fi/opetusvideot/3-1-videon-teknologiaa/suunnittelu-ja-valmisteleminen/>

Miettinen, E. & Utriainen, S. 2016. Tiivistä ydin ja konkretisoi teoria. Millainen on hyvä opetusvideo? Kehittämistyö. Tampereen ammattikorkeakoulu. Ammatillinen opettajakoulutus. Viitattu 29.12.2020. [https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/121302/Miettinen Erno Utriainen Sampo.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/121302/Miettinen_Erno_Utriainen_Sampo.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Opetushallitus 2019. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. Helsinki: PunaMusta Oy.

Paltamaa, J. & Perttilä, P. 2015. Toimintakyvyn arviointi. ICF teoriasta käytäntöön. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia 137. Kelan tutkimusosasto. Tampere: Juvenes Print.

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 71. Turun ammattikorkeakoulu. Tampere: Suomen Yliopistopaino - Juvenes Print Oy.

Salonen, K.; Eloranta, S.; Hautala, T. & Kinos, S. 2017. Kehittämistoiminta ja kehittämisen menetelmiä ammatillisessa korkeakoulutuksessa. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 108. Turun ammattikorkeakoulu. Tampere; Juvenes Print - Suomen Yliopistopaino Oy.

STM 2020a. Kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelma vuosille 2020–2022. Kuntoutuksen uudistaminen. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:39. Helsinki. Saatavilla

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162622/STM_2020_39.pdf?sequence=1&isAllowed=y

STM b. Julkaisuaika tuntematon. Kuntoutus. Viitattu 23.8.2021. Saatavilla

<https://stm.fi/sotepalvelut/kuntoutus>

TENK. Julkaisuaika tuntematon. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Hyvä tieteellinen käytäntö. Viitattu 4.9.2021 <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanto-htk>

THL 2020a. ICF-luokitus. Viitattu 1.12.2020. Saatavilla

<https://thl.fi/fi/web/toimintakyky/icf-luokitus>

THL 2020b. ICF-luokituksen rakenne. Viitattu 1.12.2020. Saatavilla

<https://thl.fi/fi/web/toimintakyky/icf-luokitus/icf-luokituksen-rakenne>

THL 2020c. Lastenneuvola. Viitattu 30.11.2020. Saatavilla

https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/aitiys_ ja_ lastenneuvola/lastenneuvola

THL 2020d. ICF:n eettiset ohjeet. Viitattu 4.9.2021. Saatavilla

<https://thl.fi/fi/web/toimintakyky/icf-luokitus/icfn-eettiset-ohjeet>

THL 2018. ICF. Yksityiskohtainen luokitus ja määritelmät. Viitattu 25.05.2021.

Saatavilla <https://www.thl.fi/icf-koodit/>

Tigerstedt, H.; Paavilainen, E. & Lindevall, P. 2020. ICF lasten kuntoutuksessa. Väliraportti 1.12.2018 – 30.6.2020. Turun ammattikorkeakoulu.

Varhaiskasvatuslaki 540/2018. Annettu Helsingissä 13.7.2018. Saatavilla

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ruots%2A#Pidp446596480>

World Health Organization. 2001. ICF. Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus (ICF) -ohjeita ja luokituksia 2004:4. Stakes. 6.painos. Tampere: Juvenes Print. Saatavilla <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201303252595>

WHO. 2021. Ethical principles. Viitattu 12.9.2021. Saatavilla <https://www.who.int/about/ethics/ethical-principles>

Varhaiskasvatuksen havainnot lapsen toimintakyvystä

ICF Lasten kuntoutuksessa 2019-2021

Kela

Varhaiskasvatuksen havainnot lapsen toimintakyvystä

12/2020

ICF on uusi yhteinen kansallinen ja kansainvälinen, eri alojen asiantuntijoiden ja heidän asiakkaidensa kieli toimintaedellytysten ja toimintarajoitteiden selvittelyyn. ICF kuvaa tilanteita ihmisen toimintakyvyn ja sen rajoitteiden näkökulmasta ja toimii viitekehysenä, joka jäsentää tätä informaatiota mielekkäällä ja helppokäyttöisellä tavalla yhdistäen informaation eri osat toisiinsa. THL, 2004

Lomake toimitetaan terveydenhoitajalle ennen ikäkausitarkastusta.

Lapsen nimi: _____ synt. _____ ikä _____

Toimintakyky-tarkenne

0	1	2	3	4
0	ikätasolla		ei ongelmaa	0
1	tarvitsee harjoittelua	5 – 24 %	lievä	1
2	tarvitsee tukea	25 – 49%	kohtalainen	2
3	erityistä vaikeutta	50 – 95 %	vaikea	3
4	ehdoton ongelma	96 -100%	ehdoton	4

OSALLISTUMINEN

	0	1	2	3	4
Sosiaaliset taidot/ Henkilöiden välinen vuorovaikutus (d720)					
Leikki (d9200)					
Ohjattu toiminta/esiopetus (d815)					

SUORITUKSET /TAIDOT

Oppiminen ja tiedon soveltaminen (PL1)	0	1	2	3	4
Jäljitteleminen (d130)					
Käsitteiden omaksuminen (d137)					
Taitojen hankkiminen (d155) (= esim. ruokailuvälineen käyttö, lelujen käsittely, pelin pelaaminen)					
Tarkkaavuuden kohdentaminen (d160)					

Liite 1

--

Yleisluonteiset tehtävät (PL2)	0	1	2	3	4
Yksittäisten tehtävien tekeminen (d210) (= tehtävän tekeminen alusta loppuun, yksin tai ryhmässä)					
Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen (d230) (= esim. ulos siirtyminen, ruuan hakeminen, astioiden pois vieminen)					

Kommunikointi (PL3)	0	1	2	3	4
Puhuttujen viestien ymmärtäminen (d310)					
Puhuminen (d330)					

Liikkuminen (PL4)	0	1	2	3	4
Asennon ylläpitäminen (d415) (istuminen, jonossa seisominen)					
Käveleminen (d450) (epätasaisessa maastossa, jaksaa kävellä)					
Liikkuminen (d455) (hyppii, kiipeilee, juoksee)					

	0	1	2	3	4
Käden hienomotorinen käyttäminen (d440)					

Liite 1

0	1	2	3	4
Itsestä huolehtiminen (PL5)				

KEHON TOIMINNOT

	0	1	2	3	4
Näkötoiminnot(b210), kuulotoiminnot(b230) (näkökyky/kuuleminen)					
Havaintotoiminnot (b156) (hahmottaminen esim. palapelit, muodot)					
Aistitoiminnot (PL2) (aistimuksiin reagointi: tunto, kuulo, näkö, liike)					
Tarkkaavuustoiminnot (b140)					
Tunteiden säätely (b1521)					
Tahdonalaisten liikkeiden koordinaatio (b7602)					

MUUTA

Varhaiskasvatuksen työntekijä	pvm
Varhaiskasvatusyksikkö	Paikkakunta

Kela

TURKU AMK
 TURKU UNIVERSITY OF
 APPLIED SCIENCES

YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Ympäristötekijät on otettava huomioon toimintakykyä havainnoitaessa. Ne on arvioitava lapsen näkökulmasta, jonka tilannetta ollaan kuvaamassa. On useita syitä, miksi ympäristötekijä voi olla joko edistävää tai rajoittava ja missä määrin. Kuvaa tarkempi selite aina kunkin kohdan tyhjään ruutuun.

+4	+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	-4
+4	ehdottomasti edistävä tekijä				-1 lievästi rajoittava tekijä			
+3	merkittävästi edistävä tekijä				-2 kohtalaisesti rajoittava tekijä			
+2	kohtalaisen edistävä				-3 merkittävästi rajoittava tekijä			
+1	lievästi rajoittava				-4 ehdottomasti rajoittava tekijä			
0	ei edistävää / ei rajoittava							

YMPÄRISTÖTEKIJÄT	Edistävät					Rajoittavat			
Tuotteet ja teknologia (PL1)	+4	+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	-4
elintarvikkeet (e1100) esim. allergiat/ tottumukset / koostumus /lämpötila									
päivittäisen elämän apuvälineet (e115) esim. painotuotteet, tuoli, lastat, purulelut jne.									
liikkumisen apuvälineet (e1201) esim. kävelyn apuvälineet, pyörätuoli									
kommunikoinnin erityistuotteet (e1251) esim. silmälasit, kuulokojeet, piirtämisen-/ kirjoittamisen apuvälineet, kommunikaatiotaulu, tabletti									
opetustuotteet (e130) välineet ja menetelmät esim. kuvastrukturi, tietokone, opetuslelut									
Arkkitehtuuri ja rakennussuunnittelu (e150) sisätilat, ulkotilat									

Liite 1

Tuki (PL3) fyysisen, emotionaalisen tuen määrä	+4	+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	-4
lähiperhe (e310) esim. sisarus									
ikätoverit / kaverit / ryhmä (e325)									
varhaiskasvatuksen työntekijät (e360)									
henkilökohtainen avustaja (e340)									
terapeutit (e355)									

Asenteet (PL4)	+4	+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	-4
ikätovereiden asenteet (e425)									
henkilökunnan asenteet (e455)									

Käytössä olevat tukitoimet:

Saatekirje

SAATEKIRJE

VAASA 24.5.2021

Hei,

Opiskelemme Turun ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalan yksikössä toimintaterapian koulutusohjelmassa. Opinnäytetyömme liittyy ICF lasten kuntoutuksessa hankkeeseen.

ICF Lasten kuntoutuksessa -hankkeessa on laadittu lomake varhaiskasvatuksen henkilöstölle, jonka avulla he kuvaavat havaintoja lapsen toimintakyvystä. Opinnäytetyössä laadimme ohjevideosarjan, joka sisältää kuusi videota Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomakkeen täyttämisen tueksi ICF:n mukaisesti. Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomakkeen ohjeistus auttaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä täyttämään lomaketta yhtenäisesti ICF-käsitteiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen henkilökunta pystyy perehtymään ja palaamaan materiaaliin, joka avaa käsitteitä. Yhteinen kieli hyödyntää moniammatillista yhteistyötä lapsen kehityksen seuraamisessa.

Olemme laatineet lyhyen kyselyn videoihin liittyen. Kyselyn avulla arvioimme videoiden onnistumista ja laatua. Kyselyyn vastataan nimettömästi, eikä yksittäistä vastaajaa voida tunnistaa. Tiedot ja tulokset käsitellään luottamuksellisesti ja opinnäytetyön valmistumisen jälkeen vastaukset tuhoaan. Opinnäytetyö esitetään Turun ammattikorkeakoulun opinnäytetyöseminaarissa ja loppuraportti julkaistaan Theseus - palvelussa. Opinnäytetyötämme ohjaa Irina Katajisto-Korhonen, toimintaterapian koulutusohjelman lehtori irina.katajisto-korhonen@turkuamk.fi.

Vastaathan ystävällisesti kyselyyn 13.6.2021 mennessä.

Kyselyyn pääset seuraavasta linkistä:

<https://forms.gle/2qiKNG6rJPnM8fvG9>

Terveisin toimintaterapeuttiopiskelijat,
Niina Kiviniemi ja Noora Nousiainen

Kysymykset varhaiskasvatuksen erityisopettajille

Vastaako videot varhaiskasvatuksen tarpeita ja toiveita? *

Oma vastauksesi

Onko videoiden sisältö asiapitoista ja selkeyttävää? *

Oma vastauksesi

Miten koet videon ulkoasun? *

Oma vastauksesi

Miten koet videon äänenlaadun? *

Oma vastauksesi

Nouseeko mieleen muita asioita videoihin liittyen?

Oma vastauksesi

Tiedote varhaiskasvatushenkilöstölle perehdytysmateriaalista

Kela

TURKU AMK
TURKU UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

ICF Lasten kuntoutuksessa- kehittämishanke 2019-2021

Perehdytysmateriaali varhaiskasvatushenkilöstölle

ICF Lasten kuntoutuksessa -hankkeessa on laadittu Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä -lomake, jonka avulla varhaiskasvatuksen henkilöstö kuvaa lapsen toimintakykyä. Lomake välitetään neuvolaan vanhempien suostumuksella.

Opinnäytetyönä on laadittu videomuotoinen perehdytysmateriaali lomakkeen täytön tueksi. Perehdytysmateriaali koostuu kuudesta videosta, jotka on laadittu lomakkeen osa-alueiden mukaisesti. Videoita voi käyttää uusien työntekijöiden perehdyttämiseen tai halutessaan tarkistaa ja palata videoihin lomaketta täyttäessä.

Perehdytysmateriaali löytyy Youtubesta nimellä Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä kaavakkeen perehdytysmateriaali.

Linkki materiaaliin: [Varhaiskasvatuksen havaintoja lapsen toimintakyvystä - kaavakkeen perehdytysmateriaali](#)

1		1. Johdanto Varhaiskasvatuksen ICF-perehdytys 5.52
2		2. Osallistuminen Varhaiskasvatuksen ICF-perehdytys 2.16
3		3. Suoritukset ja taidot Varhaiskasvatuksen ICF-perehdytys 5.35
4		4. Kehon toiminnot Varhaiskasvatuksen ICF-perehdytys 3.14
5		5. Ympäristötekijät Varhaiskasvatuksen ICF-perehdytys 6.09
6		6. Toimintakykyprofiili Varhaiskasvatuksen ICF-perehdytys 0.49

Turun ammattikorkeakoulu 2021
Toimintaterapeuttiopiskelijat
Niina Kiviniemi ja Noora Nousiainen